

Atf (cite): Aslan, Ezgi (2025). Aşağıdan Yukarıya Düzenleme ve İşbirlikli Sözlük Bilimi Bağlamında Sözlük Tanımlarının Düzenlenmesi ve Değerlendirilmesi, *Disiplinler Arası Dil Araştırmaları Dergisi*, Sözlüklerde Tanımlama (Anlamlandırma) Sorunları Özel Sayısı, 53-71. doi: 10.48147/dada.1720667

Aşağıdan Yukarıya Düzenleme ve İşbirlikli Sözlük Bilimi Bağlamında Sözlük Tanımlarının Düzenlenmesi ve Değerlendirilmesi¹

Ezgi Aslan²

Aşağıdan yukarıya düzenleme ve işbirlikli sözlük bilimi bağlamında sözlük tanımlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi

Öz

Bu çalışma, çevrim içi sözlüklerin üretiminde kullanıcı katkılarını merkeze alan aşağıdan yukarıya düzenleme (bottom-up editing) ve işbirlikli sözlük bilimi yaklaşımlarını incelemektedir. Web 2.0 teknolojileriyle birlikte sözlük kullanıcıları artık yalnızca bilgiye erişen değil, aynı zamanda sözlük içeriğini üreten bireyler haline gelmiştir. Bu bağlamda kullanıcı katkıları; *doğrudan*, *dolaylı* ve *yardımcı* olmak üzere üç başlıkta sınıflandırılmış ve ilgili katkı türlerinin önde gelen sözlük platformlarındaki görünümleri örneklerle ele alınmıştır. Wiktionary, Urban Dictionary, Macmillan Open Dictionary ve Collins gibi platformlar üzerinden işleyiş ve kalite sorunları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiş; Türkiye'deki mevcut durum, sınırlılıklar ve gelişme potansiyeli tartışılmıştır. Çalışma, işbirlikli sözlük yapımının teknik bir açılım olmanın ötesinde kamusal dil üretimine dayalı demokratik bir yaklaşım sunduğunu ortaya koymakta ve sürdürülebilir modeller geliştirmek üzere öneriler sunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Aşağıdan yukarıya düzenleme, işbirlikli sözlük bilimi, sözlük kullanıcı katkıları, çevrim içi sözlükler, siber sözlük bilimi.

Editing and evaluation of dictionary definitions in the context of bottom-up editing and collaborative lexicography

Abstract

This study examines bottom-up editing and collaborative lexicography approaches that place user contributions at the center of online dictionary production. With the rise of Web 2.0 technologies, dictionary users have become not only consumers of information but also active contributors to lexical content. In this context, user-generated contributions are classified under three categories—*direct*, *indirect*, and *accessory*—and illustrated with examples from major dictionary platforms. The study offers a comparative analysis of how such contributions function across platforms like Wiktionary, Urban Dictionary, Macmillan Open Dictionary and Collins, focusing on issues of content reliability, structure and editorial control. It also explores the current state and prospects of collaborative dictionary-making in Türkiye. The findings suggest that collaborative lexicography is not merely a technical innovation but a democratic model for the public construction and sharing of language.

Keywords: bottom-up editing, collaborative lexicography, dictionary user contribution, online dictionary, siberlexicography.

Makale Türü: Araştırma

Paper Type: Research

¹ Bu makale, Uluslararası Dil Araştırmaları Sempozyumu (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 11 Haziran 2025, Eskişehir/Türkiye) adlı bilimsel etkinlikte sözlü olarak sunulan bildirinin gözden geçirilerek genişletilmiş biçimidir.

² Öğr. Gör. Dr., Anadolu Üniversitesi, Rektörlük/Türk Dili Bölümü, ezgicorga@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0638-280X>

1. Giriş

Dijitalleşmenin gündelik yaşamın birçok alanında dönüştürücü etkisi olduğu gibi sözlük bilimi de bu dönüşümden önemli ölçüde etkilenmiştir. Özellikle çevrim içi sözlüklerin yaygınlaşması, sözlüklerin dağıtım ve erişim biçimleriyle birlikte üretim süreçlerini de radikal biçimde yeniden yapılandırmıştır. Geleneksel sözlük üretim süreçlerinde editör, uzman ve yayınevi odaklı *yukarıdan aşağı* (top-down) bir yapı hâkimken günümüzde sözlük içeriğinin oluşturulmasında *aşağıdan yukarıya* (bottom-up) yönelim giderek daha fazla görünürlük kazanmıştır. Bu yönelim, kullanıcıların içerik üretici ve düzenleyici olarak etkin katılımıyla mümkün hâle gelmekte; sözlükleri okunup tüketilen metinler olmaktan çıkarıp ortaklaşa oluşturulan bilgi alanlarına dönüştürmektedir (Carr, 1997, s. 214).

Bu yeni yönelimin temelinde, internetin yapısal olanakları ile topluluk temelli bilgi üretim anlayışları yer almaktadır. Web 2.0 teknolojileri, kullanıcıların yalnızca içerik tüketicisi değil aynı zamanda üreticisi de olduğu bir kültürü teşvik etmiştir. Bu bağlamda ortaya çıkan *prosumer* (üretici-tüketici) kavramı, sözlük biliminde de editör ile kullanıcı rollerinin iç içe geçtiği yeni bir düzeni temsil etmektedir (Lew, 2013). *Kullanıcı tarafından üretilen içerik* (user-generated content), başta *Wikipedia* ve *Urban Dictionary* gibi topluluk temelli projelerde kendini gösterse de bu modelin sözlük yapımı bağlamındaki yeri ve geçerliliği hâlâ tartışmalıdır (Lew, 2014). Özellikle tanım üretimi, örneklendirme ve sözdizimsel yapıların açıklanması gibi sözlükçülüğün uzmanlık gerektiren alanlarında, kullanıcı katkılarının sınırları da yeniden değerlendirilmelidir. Bu etkileşim süreci, kullanıcı deneyimini geliştirmenin yanı sıra sözlüklerin yapısal evrimini de tetiklemiştir; özellikle esneklik, güncellik ve içerik çeşitliliği gibi alanlarda önemli katkılar sağlamıştır.

Bu etkileşim biçimi, hataların düzeltilmesi veya geri bildirim sağlanmasıyla sınırlı değildir; kullanıcılar bu etkileşimde yeni sözcükler önerebilmekte, yerel ve teknik terimlerin tanımlanmasına katkıda bulunmakta, hatta maddelerin örneklendirilmesinde de etkin rol üstlenebilmektedir. Abel ve Meyer (2013, s. 181), bu süreci üç ana başlıkta sınıflandırır:

- (i) doğrudan kullanıcı katkıları (yeni madde oluşturma, tanım önerme vb.),
- (ii) dolaylı katkılar (geri bildirim, kullanım verisi sunma)
- (iii) yardımcı katkılar (yorum, forum etkileşimi, blog yazıları gibi sözlük-dışı ancak sözlükle ilişkili iletişim kanalları).

Bu sınıflandırma, özellikle *işbirlikli sözlük biliminin* sınırlarını ve olanaklarını belirleme açısından açıklayıcıdır. *İşbirlikli sözlük bilimi* (collaborative lexicography), profesyonel sözlükçülerin editörlü denetimi altında kullanıcı katkılarını sistemli biçimde değerlendiren ve gerektiğinde yayımlayan bir model olarak öne çıkmaktadır.

Bu model; kimi zaman *tam anlamıyla ortaklaşa*, kimi zaman ise *yarı işbirlikli* biçimde yapılandırılmaktadır (Carr, 1997; Fuertes-Olivera, 2009; Lew, 2011). Geleneksel kurumsal sözlük yayıncıları, bu modelle farklı düzeylerde bütünleşmiş; kullanıcı katkılarını içerik geliştirme sürecine dâhil etmenin yanı sıra sözlük etrafında etkileşimli bir topluluk oluşturmanın bir yolu olarak görmüştür. Örneğın *Macmillan Open Dictionary*, *Collins* “What’s your word?” uygulaması ya da *Duden* çevrim içi sözlük platformlarındaki kullanıcı öneri sistemleri bu yaklaşımın uygulamalı örneklerini oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yukarıda belirtilen dönüşüm bağlamında *aşağıdan yukarıya düzenleme* kavramını *işbirlikli sözlük bilimi* ekseninde tartışmak; kullanıcı katkısının etkili olduğu sözlüklerden ve projelerden örnekler sunarak bu katkılarının olanaklarını ve sınırlılıklarını değerlendirmektir. Bu kapsamda önce temel kavramlar kuramsal düzeyde ele alınacak, ardından Abel ve Meyer (2013)’in sınıflandırmasına dayalı katkı türleri açıklanacak, dünyadan seçilmiş modeller incelenecek ve son olarak Türkiye’den örnekler ve potansiyeller üzerinde durulacaktır.

2. Temel Kavramsal Çerçeve

Bu çalışmanın kavramsal temelini oluşturun dört anahtar kavram —*çevrim içi sözlük* (online dictionary), *aşağıdan yukarıya sözlük bilimi* (bottom-up lexicography), *kullanıcı tarafından üretilen içerik*³ (user-generated content) ve *işbirlikli sözlük bilimi* (collaborative lexicography) — birbirini tamamlayan ancak bununla birlikte belli yönleriyle ayrışan olgulardır. Bu bölümde her bir kavram açıklanacak, ardından aralarındaki kesişim ve sınırlar tartışılacaktır.

2.1. Çevrim İçi Sözlük (Online Dictionary)

Çevrim içi sözlükler; basılı biçimde yayımlanan geleneksel sözlüklerin dijital ortama taşınmasıyla başlayan, zamanla yalnızca dijital olarak üretilen ve güncellenen yeni nesil başvuru kaynaklarıdır. Nesi’ye (2000) göre çevrim içi sözlükleri; yalnızca “ekrana taşınmış” sözlükler olarak değil hiper bağlantı, çoklu ortam, etkileşim ve kullanıcı takibi gibi dijitalle özgü imkânlarla yeniden şekillenen araçlar olarak değerlendirmek gerekir. Çevrim içi sözlüklerin en ayırt edici yönü, kullanıcılarla çift yönlü etkileşime açık olabilmeleridir. Bu durum, sözlüklerin durağan yapısından dinamik içerik sistemlerine dönüşmesini mümkün kılmıştır.

---

³ *Kullanıcı tarafından üretilen içerik* terimi için çalışmada bundan sonra *KTÜİ* kısaltması kullanılacaktır.

2.2. Aşağıdan Yukarıya Sözlük Bilimi (Bottom-up Lexicography)

Carr (1997, s. 214), sözlük üretiminde okuyuculardan editörlü yapıya doğru gelişen yeni bir yönelimi *aşağıdan yukarıya sözlük bilimi* (bottom-up lexicography) olarak adlandırır. Bu yaklaşıma göre kullanıcılar, artık yalnızca tüketici değil aynı zamanda içerik üreticisi, yorumlayıcısı ve düzenleyicisi hâline gelmiştir. *Aşağıdan yukarıya düzenleme*, geleneksel *yukarıdan aşağıya* (top-down) sözlük üretiminin tersine, içerik üretiminde kullanıcıların deneyimlerine, gözlemlerine ve geri bildirimlerine daha çok yer verir. Sözlük yapım süreci artık uzmanların tekelinde değildir; sözlükler, topluluğun ortaklaşa katkılarıyla şekillenmektedir.

2.3. Kullanıcı Tarafından Üretilen İçerik (User-Generated Content – UGC)

OECD raporuna göre (Vickery & Wunsch-Vincent, 2007'den akt. Lew, 2014), *KTÜİ*'nin üç temel özelliği bulunmaktadır:

- (i) kamuya açık bir biçimde yayımlanmış olması,
- (ii) yaratıcı bir çaba içermesi
- (iii) profesyonel rutinlerin dışında, gönüllü olarak üretilmiş olması

Web 2.0 teknolojileri kullanıcıları, pasif bilgi tüketicilerinden aktif içerik üreticilerine dönüştürmüştür. Sözlük bilimi bağlamında *KTÜİ*; yeni sözcük önerme, tanım yazma, örnek tümce sunma, hatalı girişleri düzeltme gibi çok çeşitli biçimlerde karşımıza çıkmaktadır ancak tanım üretme gibi yüksek derecede uzmanlık gerektiren alanlarda *KTÜİ*'nin değeri sınırlı kalabilmekte, hatta sözlük kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Lew, 2011; Hanks, 2012).

2.4. İşbirlikli Sözlük Bilimi (Collaborative Lexicography)

İşbirlikli sözlük bilimi, sözlük üretiminde kullanıcı katkılarını sistemli biçimde değerlendiren ancak bu katkıları profesyonel editörlü denetimle bütünleştiren melez bir yaklaşımdır. Bu modelde kullanıcılar öneri sunar, editörler ise bu içerikleri değerlendirerek uygun olanları sözlüğe entegre eder. Lew (2011), bu bağlamda sözlükleri üçe ayırır:

- (i). tamamen kullanıcılar tarafından oluşturulan ortaklaşa sözlükler (Ör. *Wiktionary*),
- (ii). yalnızca profesyoneller tarafından hazırlanan kurumsal sözlükler ve
- (iii). kurumsal denetim altında kullanıcı katkılarına da yer veren işbirlikli sözlükler (Ör. *Macmillan Open Dictionary*).

İşbirlikli sözlükler kullanıcı katılımını teşvik etmekle birlikte kaliteyi korumak açısından denge kurmayı da amaçlar.

2.5. Benzer ve Ayrılan Yönler

Bu kavramlar arasında çeşitli düzeylerde örtüşme ve ayrışma noktaları bulunmaktadır. *Aşağıdan yukarıya sözlük bilimi* ile *KTÜİ* birbirini tamamlayan süreçlerdir ancak *KTÜİ* her zaman işbirlikli bir sözlük yapısına entegre edilmez. *Urban Dictionary* örneğinde olduğu gibi, kullanıcı katkıları çoğu zaman editörlü süzgece tabi tutulmadan yayımlanabilir ve bu durum; tanım kalitesi, tarafsızlık ve güvenilirlik gibi konularda sorunlara yol açabilir. Öte yandan, işbirlikli sözlük bilimi yaklaşımı, kullanıcı katkılarını profesyonel bir denetim

sürecine tabi tutarak katılımı teşvik ederken içerik kalitesini de gözetmeyi amaçlar. Bu modelde sözlük yapımı, yalnızca teknik bir üretim süreci olmaktan çıkar; topluluk temelli, etkileşime açık bir bilgi üretim alanına dönüşür.

3. Kullanıcı Katkılarının Türleri

Çevrim içi sözlüklerin gelişimiyle birlikte kullanıcıların sözlük içeriklerine katkı sunma biçimleri de çeşitlenmiştir. Artık kullanıcılar yalnızca pasif bilgi tüketicileri değil; tanım öneren, hata bildiren, örnek tümce yazan, teknik terimlerin kullanımını açıklayan aktif içerik üreticileri konumundadır ancak bu katkıların yapısı ve kapsamı oldukça farklılık gösterebilmektedir. Abel ve Meyer (2013, s. 180), bu katkı biçimlerini sistematik olarak sınıflandırarak sözlükbilimsel iş birliğinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmuştur. Bu bölümde, kullanıcı katkıları üç ana başlık altında ele alınacaktır: *doğrudan*, *dolaylı* ve *yardımcı katkıları*.

3.1. Doğrudan Kullanıcı Katkıları

Doğrudan katkıları, kullanıcının sözlük veri tabanına doğrudan müdahale ettiği durumlardır. Bu tür katkıları; yeni sözlük maddeleri ekleme, tanım önerme, çeviri yapma, eş anlamlı/karşıtlı anlamlı sözcükler önerme ya da kullanım örnekleri sunma biçiminde gerçekleşebilir. Bu tür katkıları genellikle şu tür platformlarda görülür:

- (i) Açık işbirlikli sözlükler (open-collaborative dictionaries): Örneğin *Wiktionary*, gönüllü kullanıcıların içerik oluşturduğu bir sözlüktür. Katkıları doğrudan sistemde yayımlanabilir ancak bu durum kalite kontrolü açısından sorun yaratabilir. Maddelerin çoğunun kullanıcıları tarafından serbestçe yazılması, biçimsel ve içeriksel tutarsızlıklara neden olabilir (Matuschek et al., 2013).
- (ii) Yarı işbirlikli sözlükler (semi-collaborative dictionaries): Örneğin *LEO*, *OpenThesaurus*, ya da *Macmillan Open Dictionary* gibi sözlüklerde kullanıcıları yeni madde önerilerinde bulunabilirler. Bu öneriler editörlü süzgeçten geçirilerek yayıma alınır.
- (iii) Kurumsal işbirlikli sözlükler (collaborative-institutional dictionaries): *Collins "What's your word?"* gibi uygulamalarda kullanıcıları, yeni sözcük

önerebilir ancak son karar yayınevinin editörlerine aittir.

Doğrudan katkılar; sözlükte eksik olan sözcüklerin fark edilmesi, yeni çıkan terimlerin yakalanması ve yerel kullanım örneklerinin kazandırılması açısından önemli olmakla birlikte Vandallık, öznellik, tutarsızlık ve düşük kalite riski taşır.

3.2. Dolaylı Kullanıcı Katkıları

Dolaylı katkılar, kullanıcıların doğrudan sözlük maddesine müdahale etmeden sözlük yapım sürecine bilgi sağlayacak biçimde içerikle veya sistemle etkileşime girmeleridir. Bunlar iki alt gruba ayrılır:

- (i) Açık geri bildirim: Kullanıcıların sözlükteki eksiklikleri, hataları ya da önerileri editörlere bildirdikleri yapılardır. Örneğin *Oxford English Dictionary* ve *Duden Online*, web formlarıyla kullanıcıların hata bildirmesini veya madde önerisinde bulunmasını sağlar (Thier, 2013).
- (ii) Dolaylı veri katkısı: Kullanıcıların sözlüğü nasıl kullandıklarının sistem tarafından izlenmesiyle elde edilen katkılardır. Arama kayıtları, sık aranan ama sonuç verilmeyen maddeler, sıklık verileri, oturum süresi gibi veriler sözlük geliştiricileri için önemli geri bildirimler sunar (De Schryver & Joffe, 2004). Örneğin *Duden Online*, kullanıcıların sık aradığı deyimleri bağımsız madde hâline getirerek sistemini güncellemiştir (Rautmann, 2013).

Bu tür katkılar editörlü değerlendirmeye daha müsait olmakla birlikte kullanıcı davranışlarının doğru yorumlanması ve sistematik temizleme işlemleri (Ör. bot trafiğini ayıklamak) gerektirir (Möhrs & Müller-Spitzer, 2008).

3.3. Yardımcı Kullanıcı Katkıları

Yardımcı katkılar, sözlük içeriğini doğrudan değiştirmeyen ancak kullanıcılarla editörler arasında veya kullanıcılar arasında iletişimi ve etkileşimi teşvik eden katkılardır. Bunlara örnek olarak şunlar verilebilir:

- (i) Forumlar: Örneğin *LEO forumu*, eksik çeviriler için topluluk katkısını destekleyen bir alan sunar. Bazen forumda verilen çözümler sözlüğün kendisinden daha işlevseldir.
- (ii) Bloglar ve mikrobloglar: *Macmillan Dictionary Blog*, dil kullanıcılarının sık karşılaştığı sorunlara dair eğitici içerikler sunar; kullanıcı yorumları ise sözlüğün geliştirici ekibine dolaylı geri bildirim sağlar.
- (iii) Oyunlaştırma ve dil etkinlikleri: Kullanıcıların sözlükle etkileşimini teşvik etmek amacıyla sunulan oyunlar veya görev temelli etkileşimler de bu gruba girer. Örneğin *Algemeen Nederlands Woordenboek*'ta kullanılan "Het Verloren Woord" (Kayıp Sözcük) oyunu (Schoonheim et al., 2012).

Yardımcı katkılar, kullanıcıların sözlüğe duygusal ve topluluk temelli bağlılık geliştirmesine katkı sağlar. Bununla birlikte içerik üretiminden çok bağlamsal gelişime hizmet eder.

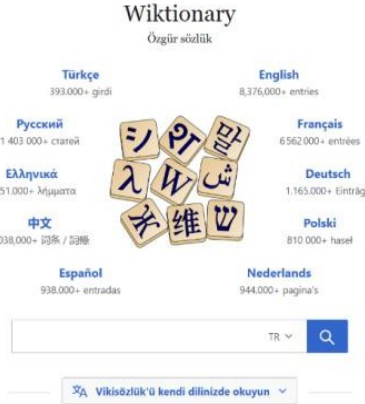
4. Dünyadan Örnekler ve Değerlendirmeler

Kullanıcı katkısını esas alan sözlük yapımı uygulamaları, dünyada çeşitli biçimlerde hayata geçirilmiş ve sözlük biliminde yeni işleyiş modellerinin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu bölümde, doğrudan kullanıcı katkılarını esas alan açık katılımlı sözlüklerden, yarı- katılımlı işbirlikçi modellere ve kurumsal denetimli platformlara kadar farklı yaklaşımlar örneklerle değerlendirilecektir.

4.1. Wiktionary: Açık-Katılımlı Bir Sözlük Modeli

2002 yılında *Wikipedia*'nın kardeş projesi olarak başlatılan *Wiktionary*, çok dilli, açık katılımlı bir sözlük projesidir (bk. Resim 1). Katkı yapan kullanıcılar (Wiktionaryanlar); tanım, köken bilgisi, örnek tümce, çekim bilgisi gibi alanlara doğrudan müdahale edebilirler. Proje, “kalabalığın bilgeliği (Surowiecki, 2005)” ilkesine dayanır ancak *Wiktionary*, her ne kadar kapsam bakımından etkileyici bir büyüklüğe ulaşmış olsa da tanım kalitesi ve yapısal tutarlılık açısından sıkça eleştirilmiştir.

Resim 1. *Wiktionary* ana sayfası⁴

⁴ <https://www.wiktionary.org/> adresinden 2.5.2025 tarihinde erişildi.

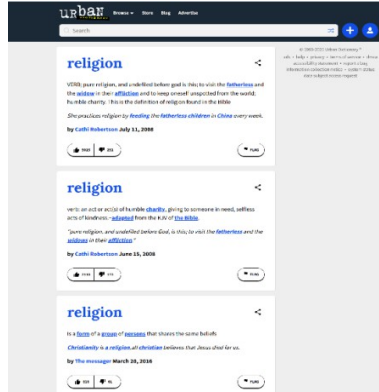
Hanks (2012), İngilizce *Wiktionary*'deki tanımların çoğunun eski sözlüklerden türediğini, güncel derlem verisi ya da bilişsel dilbilim yaklaşımlarını yansıtmadığını belirtir. Örneğin *handle* eylemi için oluşturulmuş madde, geçerli olmayan bir geçişsiz kullanımı öne çıkarmaktadır ve çoğu örnek tümce İncil'den alınmış, güncelliği tartışmalı metinlerden seçilmiştir. Bu tür eksiklikler, sözlük tanımı üretiminin yüksek düzeyde uzmanlık ve kavramsal ayırım gücü gerektirdiğini ve kullanıcı katkısının bu noktada sınırlı kalabildiğini göstermektedir. Bununla birlikte *Wiktionary* gibi projeler; özellikle çok dilli içerik üretimi, yeni dil topluluklarının sözlük oluşturmaya destek olma ve kapsayıcılık açısından önem taşır.

4.2. Urban Dictionary: Argo Söz Varlığına Katılımcı Yaklaşım

1999 yılında kurulan *Urban Dictionary*, kullanıcıların argo, jargon ve kültürel referanslara dayalı sözcükleri tanımlayabildiği bir platformdur. “Define your world” sloganıyla yola çıkan site, herhangi bir editörlü süzgece bağlı kalmaksızın kullanıcıların özgürce katkı sunmasına olanak tanır.

Bu yaklaşım, özellikle hızla değişen argo ifadelerin kayda geçirilmesinde işlevseldir ancak platformda yer alan tanımlar genellikle esprili, önyargılı ya da öznelir. Örneğin *religion* başlığı altındaki en çok oy alan tanım, sözcüğün anlamından çok ideolojik bir yorumdur: “İnsanlık tarihindeki en büyük yalan...” gibi ifadeler, sözlük tanımı ile toplumsal söylem arasında bir kayma olduğunu göstermektedir (bk. Resim 2).⁵

Resim 2. *Urban Dictionary* “religion” maddesi

⁵ <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=religion> adresinden 2.5.2025 tarihinde erişildi.

Urban Dictionary örneği, kullanıcı katkısının sansürsüz ve düzenlemesiz bırakıldığında içerik güvenilirliğini nasıl zedeleyebileceğini göstermektedir. Yine de bu platform, dile dair toplumsal algıların izlenmesi açısından değerli bir kaynak niteliği taşır.

4.3. Macmillan Open Dictionary: Yarı-Katılımlı Model

Macmillan English Dictionary, 2009 yılında başlattığı *Open Dictionary* uygulaması ile kullanıcı katkısını editörlü denetimle bütünleştiren ilk büyük projelerden biridir. Kullanıcılar; yeni sözcükler, tanımlar ve örnek tümceler önerebilir ancak bu öneriler profesyonel editörlerce gözden geçirilmeden yayımlanmaz. Bu modelde kalite kontrol mekanizması aktif biçimde işler. Örneğin 2012 yılında *Open Dictionary*'ye gönderilen bir tanım, dilbilgisel hata içerdiği için editör müdahalesiyle düzeltilmiştir. Rundell (2012); bu sistemin en verimli şekilde neolojizm, bölgesel çeşitlilik ve teknik terimler gibi alanlarda çalıştığını ifade etmektedir. Genel dil söz varlığı konusunda ise profesyonel editörlerin uzmanlığına hâlâ ihtiyaç vardır.

Macmillan Education; *Macmillan English Dictionary* ve *Thesaurus*'u güncel tutmanın ve erişilebilirlik ve kapsayıcılık değerlerini yansıtmının sürdürülebilir olmadığı gerekçesini sunarak dijital yayına çıkışının üzerinden 14 yıl geçtikten sonra kapatılma kararı almıştır.⁶

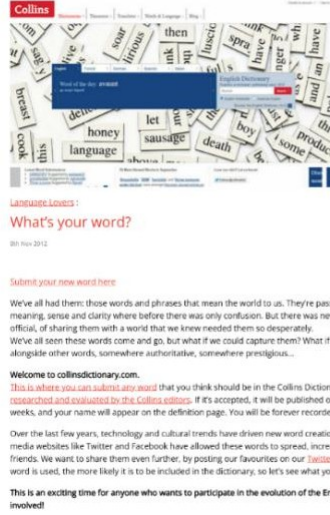
4.4. Collins “What’s Your Word?”: Yarı Katılımlı Sözlük Modeli ve Editörlü Denetim

Collins English Dictionary, 2012 yılında başlattığı “What’s Your Word?” özelliğiyle kullanıcıların yeni sözcük önerileri sunmasına olanak tanımıştır (bk. Resim 3). Bu katkılar da editör onayından geçmektedir ancak yayınevinin açıklamalarına göre yeni sözcüklerin kabulü, yalnızca kullanıcı önerisine değil aynı zamanda *Collins Corpus* üzerinden yapılan sıklık ve bağlam çözümlemelerine de dayanmaktadır. Bu girişim, kullanıcıların katılımını teşvik etmekte, öte yandan sözlük etrafında bir topluluk hissi yaratmayı da hedeflemektedir. Katkıların büyük çoğunluğu, sözlükte zaten var olan sözcükler ya da zayıf tanımlarla sınırlı kalmakla birlikte etkileşim düzeyi açısından örnek teşkil eder.

Resim 3. *Collins Dictionary*'nin “What’s your Word?” uygulaması ⁷

⁶ https://www.financialexpress.com/jobs-career/education-macmillan-dictionary-says-goodbye-shuts-down-site-after-14-years-of-digital-debut-3165162/?utm_source=chatgpt.com sayfasından 2.5.2025 tarihinde erişildi.

⁷ <https://blog.collinsdictionary.com/language-lovers/whats-your-word/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

4.5. Diğer Kurumsal Modeller ve Karma Yaklaşımlar

*Oxford*⁸, *Duden*⁹ ve *LEO*¹⁰ gibi köklü sözlük platformları da çeşitli düzeylerde kullanıcı etkileşimini içeren uygulamalar geliştirmiştir. *LEO*'daki kullanıcı forumları, özellikle çeviri karşılıklarında topluluk temelli çözüm arayışına sahne olurken *Duden çevrim içi platformu*, kullanıcı geri bildirimlerini sistemli biçimde değerlendirerek sözlük güncellemelerine yansıtılmaktadır.

Bu örnekler, kullanıcı katkısının yalnızca tanım üretimiyle sınırlı olmadığını; çeviri, örneklendirme, kullanım bağlamı ve anlam farklılıklarının gözlemlenmesinde de etkili olabileceğini göstermektedir.

5. Türkiye'den Görünüm ve Olasılıklar

Türkiye'de sözlük bilimi alanındaki çalışmalar ağırlıklı olarak akademik kurumlar ve devlet destekli girişimlerle yürütülmektedir. Buna karşılık, kullanıcı katılımına açık çevrim içi veya işbirlikli sözlük projeleri oldukça sınırlı sayıda ve yaygınlaşmamış durumdadır. Bu bölümde, Türkiye'de kullanıcı katkısına dayalı sözlük üretiminin mevcut durumu incelenecek, ardından gelişime açık alanlar ve potansiyel katkı biçimleri değerlendirilecektir.

⁸ <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/us/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

⁹ <https://www.duden.de/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

¹⁰ <https://dict.leo.org/german-english/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

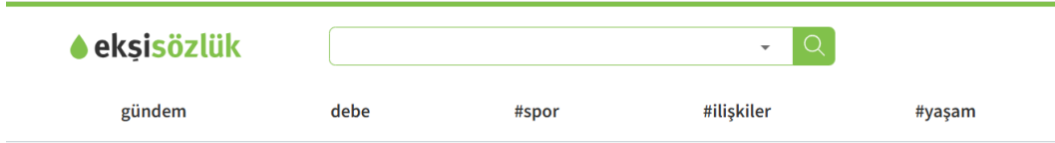
5.1. Mevcut Uygulamalar ve Girişimler

Türkiye’deki sözlükçülük, tarihsel olarak *Türk Dil Kurumu* (TDK)¹¹ öncülüğünde gelişmiş olup günümüzde çevrim içi erişime açılan *Güncel Türkçe Sözlük* hâlen yaygın biçimde kullanılmaktadır ancak bu platform, herhangi bir doğrudan kullanıcı katkısına açık değildir. İçerikler kurumsal editörlerce belirlenmekte ve güncellenmektedir. Bununla birlikte sözlüğün ana sayfasında yer alan “bilgi edinme talebi” bağlantısı ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) üzerinden sözlükle ilgili yorum ve eleştiriler yapılabilmektedir.

Öte yandan, çevrim içi sözlük kullanıcıları arasında yaygın olan *Ekşi Sözlük*¹², her ne kadar sözlükbilimsel anlamda tanım odaklı bir yapı taşıyor olsa da dile ilişkin kullanıcı üretimli içeriğin en eski örneklerinden biridir (bk. Resim 4). *Ekşi Sözlük*’te bir kavramın tanımı, kullanım bağlamı, alımlınışı ve çeşitli toplumsal yansımaları ortaklaşa işlenmektedir. Bu yapı, bir “topluluk belleği” veya “sözlüksel kültür alanı” olarak değerlendirilebilmekle birlikte içeriklerin bilimsel doğruluğu ya da sistematikliği açısından bir sözlük olarak değil, sosyal bir tartışma alanı olarak konumlandırılmalıdır.

Ekşi Sözlük’ün yanı sıra benzer biçimde, *Zargan*¹³ (bk. Resim 5), *Sesli Sözlük*¹⁴ (bk. Resim 6), *Tureng*¹⁵ (bk. Resim 7) gibi çevrim içi sözlük hizmetleri, kullanıcıların örnek tümce ya da öneri gönderme gibi kısıtlı katkılar sunabildiği ancak editörlü sürecin belirleyici olduğu yarı katılımlı sistemlerdir. Bu platformların hiçbirinde içerik üretimi doğrudan kullanıcıya açık değildir; kullanıcı geri bildirimini, yalnızca dil hatalarının bildirilmesiyle sınırlı kalmaktadır.

Resim 4. *Ekşi Sözlük*

Resim 5. *Zargan Sözlük*

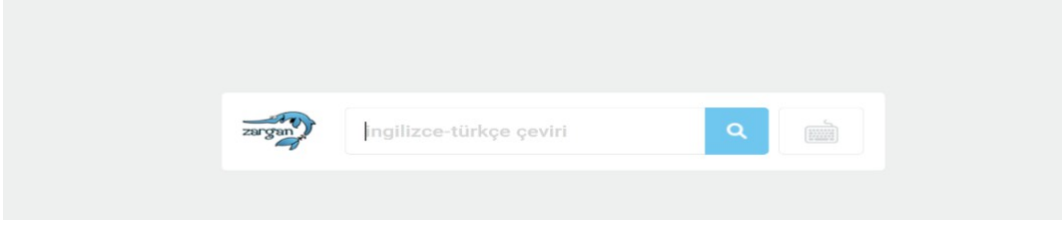
¹¹ <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

¹² <https://eksisozluk.com/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

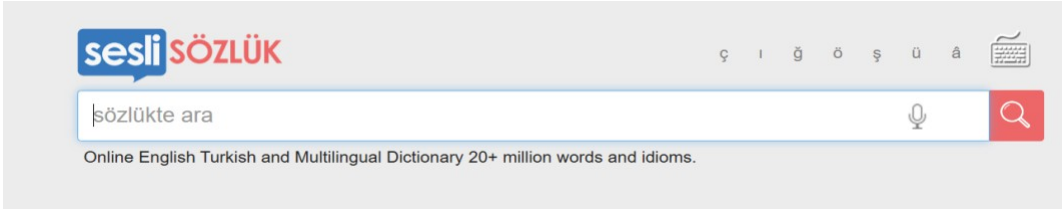
¹³ <https://www.zargan.com/tr> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

¹⁴ <https://www.seslisozluk.net/> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

¹⁵ <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce> adresinden 3.5.2025 tarihinde erişildi.

Resim 6. Sesli Sözlük

Resim 7. Tureng Sözlük

5.2. Türkiye'de Kullanıcı Katkısına Dayalı Sözlük Yapımı: Potansiyeller, Zorluklar ve Stratejik Öneriler

Türkiye'de kullanıcı katkısına dayalı sözlük üretiminin gelişimi, hem teknolojik altyapıya hem de sözlükçülük anlayışındaki dönüşüme bağlıdır. Dijital kültürün yaygınlaşması ve genç kuşakların çevrim içi üretim pratiklerine yatkınlığı, bu alanda önemli bir fırsat sunmaktadır. Sosyal medya kullanımındaki yüksek oranlar ve artan dijital okuryazarlık seviyesi, topluluk temelli sözlük projeleri için uygun bir zemin oluşturmaktadır ancak bu potansiyelin hayata geçirilmesinde bazı yapısal zorluklar da söz konusudur. Başta editörlü denetim mekanizmalarının eksikliği, kullanıcı katkılarının sistematik biçimde toplanıp işlenmesini güçleştirmektedir. Ayrıca içeriklerin öznel ya da ideolojik eğilimler taşıması, sözlük kalitesini zayıflatabilecek riskler barındırmaktadır. Türkiye'deki profesyonel sözlükçülüğün sınırlı kurumsal desteğe sahip olması, kaynak eksikliği ve 4.3.'te de belirtildiği gibi yarı-katılımlı modelleri güncel tutmanın ve erişilebilirlik ve kapsayıcılık değerlerini yansıtmının sürdürülebilir olmasının önündeki sorunlar da bu süreci olumsuz etkileyen etkenler arasındadır.

Bu çerçevede aşağıdaki stratejik öneriler geliştirilebilir:

- Üniversitelerde öğrenci–editör iş birliğine dayalı açık katılımlı sözlük projeleri teşvik edilebilir.
- Türk Dil Kurumu gibi resmî kurumlar, öneri ve geri bildirimleri sistematik biçimde toplayacak dijital platformlar kurulabilir.
- Bölgesel ağızlar, argo, teknik terimler ve neolojizmler gibi sıklıkla göz ardı edilen alanlarda kullanıcı katkısı özendirilebilir.
- Eğitim süreçlerine sözlük okuryazarlığı, tanım yazma ve örneklendirme gibi sözlükbilimsel beceriler entegre edilebilir.

Bu tür önlemler, Türkiye’de işbirlikli sözlük yapımının nitelikli ve sürdürülebilir bir modele evrilmesine katkı sağlayacaktır.

6. Değerlendirme: Fırsatlar ve Riskler

Kullanıcı katkılarına açık işbirlikli sözlük modelleri, özellikle çevrim içi sözlüklerin güncellenebilirliğini ve kapsayıcılığını artırma potansiyeli nedeniyle son yıllarda sözlükbilimsel tartışmaların merkezine yerleşmiştir. Bu modeller, dilsel çeşitliliği belgelemek ve kullanıcı deneyimini iyileştirmek açısından önemli olanaklar sunarken içerik güvenilirliği, editörlü denetim ve sürdürülebilirlik gibi konularda da bazı yapısal sorunlara sahiptir.

6.1. Fırsatlar

Kullanıcı katkılarına dayalı sözlük modelleri, geleneksel basılı sözlüklerin sınırlı güncelleme döngüsünün aksine, içeriklerin çok daha hızlı ve esnek bir biçimde güncellenmesine imkân tanır. Özellikle çevrim içi yapılar sayesinde, kullanıcılar tarafından bildirilen yeni sözcükler, kullanım örnekleri veya anlam önerileri editörlü süreçten geçirilerek kısa sürede sözlükle bütünleştirilebilir. Bu durum, sözlüklerin yaşayan birer kaynak hâline gelmesini sağlar.

Bir diğer önemli avantaj, yerelleşme ve çeşitlilik bakımından kendini gösterir. Katılımcı modeller sayesinde yalnızca ölçünlü dilin değil aynı zamanda bölgesel ağızların, mesleki jargonların, teknik terimlerin ve argo ifadelerin de sözlüğe dâhil edilmesi mümkündür. Bu kapsamda, alanyazında “uzun kuyruk” (*long tail*)¹⁶ söz

---

¹⁶ Long tail (uzun kuyruk) söz varlığı, dilde çok sık kullanılmayan ancak toplamda büyük çeşitlilik oluşturan sözcük, terim, deyim, ifade gibi öğelere verilen addır. Bu kavram, "long tail" teriminin istatistik ve bilgi ekonomisindeki anlamından gelir.

varlığı olarak adlandırılan düşük frekanslı ama yüksek çeşitlilikteki sözcüklerin belgelenmesi açısından kullanıcı katkısı eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Kullanıcılar, merkezî otoritelerin radarına girmeyen ancak gerçek kullanımda karşılaşılan sözcükleri tanımlayarak sözlüğü daha kapsayıcı bir hâle getirir.

Ayrıca kullanıcı katkısı, dil topluluğu içinde bir aidiyet hissi oluşturur ve sözlükleri bilgi sunmanın ötesinde etkileşime açık platformlara dönüştürür. Bu durum, özellikle genç kuşaklarda sözlük okuryazarlığını artırmak, dile olan ilgiyi pekiştirmek ve dil öğrenimini desteklemek açısından değerlidir. Katılımcı sözlük modelleri, eğitim teknolojileriyle de bütünleştirilerek öğrenenlerin tanım üretme, örnek tümce yazma veya kavramsal çözümleme yapma becerilerini geliştirmek için etkin bir araç hâline getirilebilir.

Log dosyalarının ve kullanıcı davranışlarının çözümlemesine dayalı olarak yapılan içerik güncellemeleri ise sözlüğü yalnızca kullanıcıların katkısıyla değil kullanımlarından türeyen verilere göre biçimlendirmeye imkân tanır. Bu sayede, arama sıklığı yüksek olan ama henüz sözlükte yer almayan sözcükler tespit edilebilir ve eksik içerikler hedefli olarak tamamlanabilir.

6.2. Riskler

Tüm bu olanaklara rağmen kullanıcı katkısına dayalı modellerin en önemli zorluğu, içerik kalitesinin tutarlılığını sağlamaktır. Özellikle açık katılımlı projelerde, katkılarının profesyonel süzgeçten geçmemesi durumunda tanımların dilbilgisel açıdan hatalı, anlamsal olarak eksik ya da öznel ve ideolojik bir ton taşıma riski bulunmaktadır. *Urban Dictionary* gibi örneklerde görüldüğü üzere kimi tanımlar; esprili, alaycı ya da aşağılayıcı bir üslupla yazılmakta ve bu da sözlüğün güvenilirliğini ve akademik kullanılabilirliğini zayıflatmaktadır. Hanks'in (2012) de belirttiği gibi sözlük tanımı üretmek sıradan kullanıcı için kolay bir iş değildir çünkü bu süreç, anlam ayrımı yapmayı, sözdizimsel işlevi tanımlamayı ve bağlam içi kullanımı kavramlaştırılmayı gerektirir.

Diğer bir risk unsuru ise Vandallık ve bilinçli yanıltma içeren katkılardır. Katkı yapan kullanıcıların kimlik doğrulaması yapılmadığı durumlarda, sözlüğe kasıtlı olarak hatalı bilgi girilmesi mümkündür. Özellikle çok kullanıcıya açık platformlarda, bu tür içerikleri ayıklamak için ciddi bir editörlü çaba ve/veya otomatik süzgeç sistemi gereklidir.

Ayrıca katkıda bulunan kullanıcıların demografik ve dilsel çeşitliliği her zaman homojen değildir. Bu durum; katkılarının belirli bölgelere, yaş gruplarına ya da sosyal katmanlara yoğunlaşmasına yol açabilir. Böylece, sözlüğün ortaklaşa niteliği yanıltıcı

olabilir zira katkılar geniş bir dil topluluğunun değil, belli bir kullanıcı kesiminin yansımalarını taşır. Bu asimetrik yapı, sözlüğün nesnel temsil gücünü sınırlayabilir.

Son olarak, yarı-katılımlı modellerde editörlü süreçler üzerindeki iş yükü zamanla ciddi bir soruna dönüşebilir. Katkıların artması, editörlerin bu girdileri kontrol etme, standartlaştırma ve yayıma hazırlama süreçlerini zorlaştırmakta; bazı durumlarda sistemin sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu nedenle, kullanıcı katkısı arttıkça editörlü destek yapısının da orantılı biçimde güçlendirilmesi gerekir.

Bu değerlendirmeler sonucunda kullanıcı katkısına açık sözlük modellerinin hem teknik hem de içerik açısından dikkatli tasarlanması gerektiği açıktır. Kalite kontrolü, editörlü denetim, motivasyon stratejileri ve kullanıcı profili çözümlemeleri gibi bileşenler göz önünde bulundurulmadığı sürece bu yapılar, sözlük biliminde demokratikleşme değil içeriksel dağımlık ve bilgi kirliliği riski taşıyacaktır. Bununla birlikte bu riskler, iyi tasarlanmış sistemler ve çok katmanlı katkı değerlendirme mekanizmalarıyla büyük ölçüde yönetilebilir niteliktedir.

Bu çerçevede, kullanıcı katkısına dayalı sözlük yapımında sürdürülebilir ve nitelikli bir modelin inşası, ancak katılım ile denetim arasında dengeli bir yapı kurulmasıyla mümkün olabilir. Katkı sistemleri, açık katılımı teşvik edecek şekilde tasarlanmalı; bununla birlikte içerik kalitesinin korunması için editörlü denetim mekanizmalarıyla desteklenmelidir. Kullanıcılar yalnızca tanım üretmekle sınırlı kalmamalı, aynı zamanda örnek tümce, çeviri karşılığı, deyimsel kullanım ve bölgesel varyantlar gibi farklı düzlemlerde de katkı sunabilmelidir. Bu katkıların doğrulanması için çok katmanlı kontrol mekanizmaları— kullanıcı oylamaları, profesyonel inceleme ve otomatik hata tespiti gibi araçlar—birlikte işletilmelidir. Ayrıca katkı sunan kullanıcıların motivasyonunu artırmak amacıyla, görünürlük, rozet, içerik editörlüğüne geçiş gibi ödüllendirici yapılar tasarlanabilir. Tüm bu unsurlar geniş katılımı mümkün kılmakla birlikte sözlüklerin tutarlılığını ve güvenilirliğini koruyacak bir işbirlikli sözlük modelinin temelini oluşturacaktır.

7. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, sözlük yapımında kullanıcı katkısına dayalı *aşağıdan yukarıya düzenleme* modelini *işbirlikli sözlük bilimi* çerçevesinde ele alarak çevrim içi sözlüklerin nasıl daha katılımcı, esnek ve güncel kaynaklar hâline gelebileceğini tartışmıştır. Kullanıcıların hem sözlük tüketicisi hem de üreticisi olabildiği bu yeni model; özellikle teknik terimler, argo, bölgesel ifadeler ve neolojizmler gibi geleneksel sözlüklerin dışında kalan uzun kuyruk söz varlığını belgelemek açısından güçlü bir potansiyel taşımaktadır. Bu modelin başarılı olabilmesi için açık katılım ile içerik denetimi arasında dengeli bir yapı kurulması gerekmektedir. Açık uçlu katkı sistemleri, ancak çok katmanlı kalite kontrol mekanizmaları (editör incelemesi, kullanıcı oylamaları, otomatik hata denetimi vb.) ile birlikte işletildiğinde sürdürülebilir ve

güvenilir bir yapıya dönüşebilir. Katkıların yalnızca tanım üretimiyle sınırlı kalmaması; örnek tümce, çeviri karşılığı, deyimsel kullanım ve bağlamsal açıklamalar gibi çok boyutlu içeriklerle desteklenmesi de sözlüğün işlevsel zenginliğini artıracaktır.

Türkiye bağlamında ise kullanıcı katkısına dayalı sözlük üretimi henüz kurumsal düzeyde sistematik bir model hâline gelmemiştir. TDK, üniversiteler ve özel yayınevleri gibi aktörlerin, kullanıcı katkısını yalnızca hata bildirim düzeyinde değil, yapısal içerik geliştirme sürecine dâhil edecek platformlar oluşturması, bu alandaki gelişim açısından kritik önemdedir. Ayrıca, sözlük okuryazarlığının yaygınlaştırılması ve tanım yazma, örnek üretme gibi sözlük bilimi becerilerinin eğitim süreciyle bütünleştirilmesi hem kullanıcı katkısının niteliğini yükseltecek hem de toplumsal dil bilincini güçlendirecektir.

Sonuç olarak işbirlikli sözlük bilimi anlayışı, yalnızca teknik bir açılım sunmakla kalmaz; dilin kamusal üretimi, paylaşımı ve korunmasına yönelik demokratik bir yaklaşım da ortaya koyar. Bu yaklaşımın kuramsal temelleri kadar uygulama biçimleri de zenginleştirilmeli; yerel ihtiyaçlara uyarlanmış, sürdürülebilir modeller geliştirme yönündeki çalışmalar kesintisiz sürdürülmelidir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu makale için etik kurul izni alınmasına gerek yoktur. Araştırma ve yayın etiğine uygun hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Makale tek yazarlıdır.

Destek Beyanı

Araştırma herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

Çıkar Beyanı

Makale tek yazarlıdır. Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Kaynaklar

Abel, A., & Meyer, C. M. (2013, October). The dynamics outside the paper: user contributions to online dictionaries. In W I. Kosem, J. Kallas, P. Gantar, S. Krek, M. Langemets, & M. Tuulik (Red.), *Electronic lexicography in the 21st century: Thinking outside the paper*. Proceedings of the eLex 2013 conference (pp. 17-19).

Carr, M. (1997). Internet dictionaries and lexicography. *International Journal of lexicography*, 10(3), 209-230.

- De Schryver, G.-M. & Joffe, D. (2004). On How Electronic Dictionaries are Really Used. In G. Williams & S. Vessier (eds.) Proceedings of the Eleventh EURALEX International Congress, EURALEX 2004. Lorient: Faculté des Lettres et des Sciences Humaines, Université de Bretagne Sud, pp. 187–196.
- Fuertes-Olivera, Pedro A. (2009): The function theory of lexicography and electronic dictionaries: WIKTIONARY as a prototype of collective free multiple-language internet dictionary. In: Bergenholtz, Henning/Nielsen, Sandro/Tarp, Sven (eds.), *Lexicography at a crossroads: Dictionaries and encyclopedias today, lexicographical tools tomorrow*. Bern, p. 99-134.
- Lew, R. (2011). Online dictionaries of English. *e-Lexicography: The internet, digital initiatives and lexicography*. London/New York: Continuum, 230-250.
- Lew, R. (2013). User-generated content (UGC) in English online dictionaries. In A. Abel & A. Klosa (eds.) *Ihr Beitrag bitte! – Der Nutzerbeitrag im Wörterbuchprozess (OPAL – Online publizierte Arbeiten zur Linguistik)*. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, pp. 9–30.
- Lew, R. (2014). User-generated content (UGC) in online English dictionaries. *OPAL- online publizierte Arbeiten zur Linguistik*, 2014(4), 8-26.
- Matuschek, M., Meyer, C.M. & Gurevych, I. (2013). Multilingual Knowledge in Aligned Wiktionary and OmegaWiki for Translation Applications, *Translation: Computation, Corpora, Cognition – Special Issue on ‘Language Technology for a Multilingual Europe’*, 3(1), pp. 87–118.
- Möhrs, Ch. & Müller-Spitzer, C. (2008). First ideas of user-adapted views of lexicographic data exemplified on OWID and elexiko. In M. Zock & C-R. Huang (eds.) *Coling 2008: Proceedings of the workshop on Cognitive Aspects on the Lexicon (COGALEX 2008)*. Manchester, August 2008, pp. 39-46.
- Nesi, H. (2000). Electronic dictionaries in second language vocabulary comprehension and acquisition: The state of the art. In IX EURALEX International Conference (pp. 839- 847).
- Rautmann, K. (2013). Duden online und seine Nutzer. In A. Abel & A. Klosa (eds.) *Ihr Beitrag bitte! – Der Nutzerbeitrag im Wörterbuchprozess (OPAL – Online publizierte Arbeiten zur Linguistik)*. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, pp. 53–66.
- Schoonheim, T., Tiberius, C., Niestadt, J. & Tempelaars, R. (2012). Dictionary Use and Language Games: Getting to Know the Dictionary as Part of the Game. In R.V. Fjeld & J.M. Torjusen (eds.) *Proceedings of the 15th EURALEX*

Ezgi ASLAN

International Congress, Oslo: Department of Linguistics and Scandinavian Studies, University of Oslo, pp. 974–979.

Surowiecki, J. (2005). *The Wisdom of Crowds*, New York: Anchor Books.

Thier, K. (2013). Das Oxford English Dictionary und seine Nutzer. In A. Abel & A. Klosa (eds.) *Ihr Beitrag bitte! – Der Nutzerbeitrag im Wörterbuchprozess (OPAL – Online publizierte Arbeiten zur Linguistik)*. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, pp. 67– 74.

Extended Summary

The evolution of lexicographic practices in the digital era has redefined both the production and the perception of dictionaries. Traditionally, dictionaries were constructed within a rigid, top-down model, where professional lexicographers held exclusive authority over content creation, and users merely consumed the end product. However, with the rise of Web 2.0 technologies and user-generated content (UGC), new models of dictionary construction have emerged—models that promote public involvement and collective intelligence. Among these, *bottom-up editing* has gained prominence as a lexicographic practice where users actively contribute to the development and revision of dictionary content. This paper explores the implications of bottom-up editing within the broader framework of *collaborative lexicography* and investigates how these participatory models reshape not only dictionary definitions but also our understanding of linguistic authority, community knowledge, and public discourse.

Drawing on a range of theoretical and empirical sources, the study adopts the user contribution taxonomy developed by Abel and Meyer (2013), which categorizes user input into three primary types: (i) direct contributions, involving the submission or revision of lexical entries; (ii) indirect contributions, such as error reporting, user feedback, and behavioral metadata (e.g., log file analysis); and (iii) accessory contributions, which refer to user interaction through forums, comments, blogs, and other dialogic tools. Through this framework, the study examines how user involvement can enrich lexicographic resources and extend the representational scope of dictionaries—particularly in domains underrepresented in conventional lexicography.

The study then conducts a comparative evaluation of existing dictionary platforms that incorporate user participation to varying degrees. *Wiktionary* serves as a prominent example of an open- collaborative model, enabling users to create, edit, and discuss entries without centralized editorial oversight. While its multilingual reach is impressive, issues related to structural inconsistency and outdated definitions—often inherited from public domain dictionaries—raise questions about long- term reliability and academic rigor. *Urban Dictionary*, another widely known example, operates on an entirely unmoderated bottom-up model and primarily captures contemporary slang,

sociolects, and pop culture references. While it plays a significant role in recording ephemeral or subcultural vocabulary, its content often lacks semantic clarity, is ideologically loaded, or humor-driven, and may not be suitable for general or educational use.

In contrast, semi-collaborative models such as *Macmillan Open Dictionary* and *Collins “What’s Your Word?”* present a hybrid solution. These platforms accept user contributions through structured submission forms but employ editorial filtering to ensure content quality and consistency. Macmillan’s experience suggests that user input is most productive in areas such as neologisms, regionalisms, and specialized terminology—the so-called *long tail* of the lexicon—where conventional dictionaries tend to lag behind.

The paper also examines the underdeveloped state of collaborative lexicography in Turkey. Despite the presence of major institutional actors like the Turkish Language Association (TDK), dictionary production in Turkey remains largely top-down, with limited mechanisms for user involvement. While some online bilingual dictionaries (e.g., Zargan, Tureng) allow user feedback, they lack true participatory features. Platforms like *Ekşi Sözlük* illustrate a strong cultural inclination toward collaborative language commentary, but their content does not conform to lexicographic standards. The study identifies significant potential for growth in documenting dialectal variation, professional jargon, youth slang, and emerging terminology—domains often excluded from institutional dictionaries but increasingly relevant in contemporary linguistic landscapes.

Ultimately, the paper argues that collaborative lexicography is not merely a technical affordance enabled by web technologies, but a form of public linguistic engagement with democratic implications. It transforms the dictionary into a living document co-constructed by its users, fostering collective ownership of language resources. To ensure sustainability, the study recommends a balanced approach that combines open user participation with strong editorial supervision, incentivizes meaningful contributions, and integrates automated quality assurance mechanisms. Additionally, the integration of collaborative lexicography into educational frameworks could cultivate both linguistic competence and civic awareness.

In conclusion, bottom-up editing offers a powerful alternative to traditional lexicographic models. By harnessing community knowledge and participatory values, it holds the potential to produce more dynamic, inclusive, and responsive dictionaries—tools not only for linguistic reference, but also for social dialogue and cultural representation.